

KOMENTÁŘ

19. 10. 2022

Odhady sklizně vybraných zemědělských plodin v Jihomoravském kraji k 15. září

Podle posledního letošního odhadu výnosů a sklizně, které Český statistický úřad zpracoval k 15. září 2022, by měli jihomoravští zemědělci sklídit 879 tisíc tun základních obilovin, v porovnání s rokem 2021 je to o 28 tisíc tun více. Na jižní Moravě se letos mimořádně daří jablkům, kterých je o polovinu více než v minulém období. Výrazný propad byl naopak zaznamenán v odhadech sklizně kukuřice na zrno, a to přibližně o dvě pětiny.

Základní obiloviny (tj. vč. tritikale, ale bez kukuřice na zrno) jsou v Jihomoravském kraji osety na ploše 156,4 tis. ha. Při očekávaném výnosu 5,62 t/ha by mělo být podle nejnovějších odhadů sklizeno 879,1 tis. t obilovin. Proti prvním odhadům z června tohoto roku to znamená zvýšení očekávané produkce o 35,0 tis. t, tj. o 4,15 %. Při porovnání s loňskou sklizní je to více o 3,3 %. Ačkoli tedy bude sklizeň podle odhadů v důsledku větší osevní plochy vyšší, očekávaný hektarový výnos základních obilovin se proti skutečnosti minulého roku o 5,9 % sníží.

Sklizeň naší stěžejní obiloviny – **pšenice ozimé**, která je oseta na největší ploše (109,9 tis. ha, což je 70,2 % osevní plochy základních obilovin v kraji), letos jihomoravští zemědělci odhadují oproti loňsku o 8,9 % vyšší. Sklíditi by se tak mělo 637,1 tis. t. Ačkoli došlo k navýšení osevní plochy pšenice ozimé, neodpovídá tomu míra růstu sklizně, neboť očekávaný výnos 5,80 t/ha je proti loňsku o 9,5 % nižší.

Pšenice jarní by se mělo v kraji, podle odhadu, letos sklídit 20,2 tis. t. Toto množství představuje necelou polovinu sklizně loňského roku a zaznamenáváme zde největší propad ve sklizni obilovin. Příčinou je jak poloviční redukce osevní plochy, tak nižší očekávaný hektarový výnos o 4,6 %.

Tab. 1 Zpřesnění odhadu výnosů a sklizní zemědělských plodin v Jihomoravském kraji k 15. 9. 2022

Plodina	Osevní plocha (ha)				Sklizeň (t)					Hektarový výnos (t/ha)				
	2021 ¹⁾	2022	rozdíl	index (%)	skutečnost 2021	odhad k 10. 6.	odhad k 15. 7.	odhad k 15. 8.	odhad k 15. 9.	skutečnost 2021	odhad k 10. 6.	odhad k 15. 7.	odhad k 15. 8.	odhad k 15. 9.
Základní obiloviny	142 474	156 393	13 918	109,8	850 866	844 084	871 744	905 232	879 101	5,97	5,40	5,57	5,79	5,62
Pšenice celkem	100 081	114 305	14 224	114,2	627 056	633 464	648 616	674 378	657 371	6,27	5,54	5,67	5,90	5,75
pšenice ozimá	91 276	109 858	18 582	120,4	585 058	614 206	628 139	653 745	637 128	6,41	5,59	5,72	5,95	5,80
pšenice jarní	8 805	4 447	-4 358	50,5	41 997	19 258	20 477	20 633	20 243	4,77	4,33	4,60	4,64	4,55
Ječmen celkem	35 870	36 578	708	102,0	197 636	186 427	198 705	205 250	197 746	5,51	5,10	5,43	5,61	5,41
ječmen ozimý	10 662	12 709	2 047	119,2	65 329	70 944	75 767	78 822	74 785	6,13	5,58	5,96	6,20	5,88
ječmen jarní	25 209	23 869	-1 339	94,7	132 306	115 483	122 938	126 428	122 961	5,25	4,84	5,15	5,30	5,15
Žito	2 006	2 043	37	101,8	9 031	9 418	9 423	10 266	9 147	4,50	4,61	4,61	5,02	4,48
Oves	2 572	1 469	-1 103	57,1	8 121	5 087	5 257	5 509	5 078	3,16	3,46	3,58	3,75	3,46
Tritikale	1 944	1 996	52	102,7	9 023	9 689	9 744	9 830	9 759	4,64	4,85	4,88	4,92	4,89
Řepka	32 441	31 169	-1 272	96,1	92 530	94 008	94 379	103 136	100 838	2,85	3,02	3,03	3,31	3,24

¹⁾ sklizňová plocha

Pozn.: Výsledky jsou propočteny z nezaokrouhlených hodnot.

KOMENTÁŘ

Ječmene jarního, po pšenici ozimé druhé nejrozšířenější obilovině v kraji, se sklídí odhadem 123,0 tis. t, což je o 7,1 % méně než v loňském roce. Důvodem je pokles osevní plochy o 5,3 % a nižší očekávaný hektarový výnos.

Odhadovaná sklizeň **ječmene ozimého** 74,8 tis. t je meziročně o 14,5 % vyšší. Zásahu na tom má pouze rozšíření osevní plochy (o 19,2 %), neboť odhadovaný hektarový výnos je oproti minulému roku o 4,0 % nižší.

Předpokládaná úroda **žita** 9,1 tis. t se očekává v tomto roce o 1,3 % vyšší. Druhý největší propad ve sklizni základních obilovin v Jihomoravském kraji je u **ovsa**, a to o 37,5 %. Mělo by se tak celkem sklídit 5,1 tis. t. I přes 9,5% nárůst hektarového výnosu se tak děje především v důsledku výrazného poklesu osevní plochy na 1,5 tis. ha (-42,9 %).

Očekávaná úroda **tritikale** 9,8 tis. t je meziročně o 8,2 % vyšší díky vyššímu odhadovanému hektarovému výnosu (+5,3 %) a také díky mírnému nárůstu osevní plochy.

Řepkou bylo oseto 31,2 tis. ha, meziročně tedy o 1,3 tis. ha méně. Odhadovaný výnos 3,24 t/ha je proti loňsku o 13,4 % vyšší, letošní sklizeň by měla dosáhnout 100,8 tis. t, což je v porovnání s minulým rokem téměř o desetinu více.

Jihomoravští zemědělci v letošním roce zredukovali osevní plochu **brambor** o 13,7 %. Přesto však zásluhou vyššího výnosu bude letos podle odhadů z polí svezeno jen o 1,5 % méně brambor než loni, a to 40,2 tis. t. Osevní plocha byla tento rok zredukována také u **cukrovky technické** a **kukuřice na zrno**. Bohužel i výnosy u těchto plodin nedosahují úrovně minulé sezóny, a to o 11,5 %, resp. o 27,3 %. Podle posledních odhadů tak bude sklizeno jen 205,4 tis. t cukrovky technické a 265,6 tis. t kukuřice na zrno.

Také u **slunečnice na semeno** byly zaznamenány tento rok nižší výnosy, a to o 11,6 %. Navzdory tomu by se však mělo, zásluhou rozšíření osevní plochy, sklídit 39,3 tis. t této olejnině s meziročním nárůstem o 4,5 %.

Tab. 2 Odhad výnosů a sklizní vybraných zemědělských plodin v Jihomoravském kraji k 15. 9. 2022

Plodina	Osevní plocha ¹⁾ (ha)		Výnos ²⁾ (t/ha)			Sklizeň (t)			Rozdíl odhadu proti skutečnosti 2021		Index 2022/2021	
	2021	2022	skutečnost 2021	odhad k 15. 8.	odhad k 15. 9.	skutečnost 2021	odhad k 15. 8.	odhad k 15. 9.	výnos (t/ha)	sklizeň (t)	výnos	sklizeň
Jablka	1 287 584	1 267 079	7,53	.	11,81	9 701	.	14 961	4,27	5 259,99	156,7	154,2
Hrušky	76 693	70 174	5,78	.	6,05	443	.	424	0,27	-18,73	104,7	95,8
Švestky pravé a pološvestky	132 214	127 842	6,05	.	6,51	800	.	833	0,46	32,91	107,7	104,1
Vinice plodící	15 215	15 385	5,55	.	5,29	84 444	.	81 388	-0,26	-3 056,09	95,3	96,4
Brambory	1 483	1 280	27,52	28,84	31,42	40 799	36 907	40 203	3,90	-596,03	114,2	98,5
Cukrovka technická	3 803	3 539	65,61	56,35	58,04	249 496	199 412	205 386	-7,56	-50 084	88,5	82,3
Kukuřice na zrno	46 405	37 008	9,87	7,18	7,18	458 234	265 852	265 574	-2,70	-192 382	72,7	58,0
Slunečnice na semeno	12 676	14 983	2,96	2,56	2,62	37 568	38 382	39 260	-0,34	814	88,4	104,5

¹⁾ u ovocných stromů je uveden počet stromů v kusech

²⁾ u ovocných stromů je uveden výnos v kg na strom

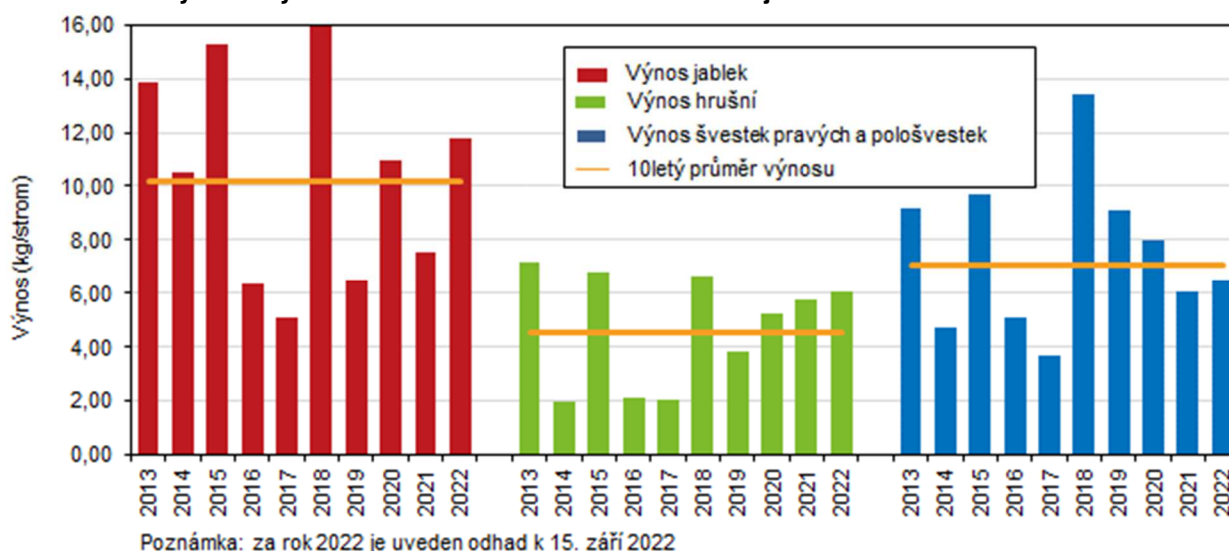
KOMENTÁŘ

Jablkům se letos na jižní Moravě daří. Celková úroda i výnos budou letos o více než polovinu vyšší. Z jednoho stromu se sklídí 11,81 kg jablek, což je celkem 15,0 tis. t. Tento rok se urodí méně **hrušek** – z jednoho stromu se získá průměrně 6,05 kg tohoto ovoce, v předchozím roce to bylo 5,78 kg. Jihomoravští zemědělci sklídí 424 t plodů, to bude o 4,2 % méně než loni, což je způsobeno především 8,5% úbytkem plodících stromů.

Letos bude v kraji díky vyššímu výnosu o 4,1 % více **švestek pravých a pološvestek**. Odhaduje se, že jich jihomoravští sadaři, jako čtvrtí největší pěstitelé, sklídí 833 t.

Z plochy 15,4 tis. ha **vinic plodících** v kraji se očekává letošní hektarový výnos 5,29 t, což je o 4,7 % méně než v loňském roce. Sklidit by se tak mělo 81,4 tis. t hroznového vína s meziročním snížením o 3,6 %.

Graf 1 Odhad výnosů vybraného ovoce v Jihomoravském kraji k 15. 9. 2022

V tabulce 3 je uveden odhad sklizně a hektarových výnosů vybraných zemědělských plodin podle krajů. Z přehledu vyplývá, že ve všech krajích, kromě Ústeckého, překročí letošní očekávaná sklizeň základních obilovin skutečnost z minulého roku. Odhad sklizně řepky je vyšší ve všech krajích, kromě Karlovarského, kde očekávají stejný objem sklizně jako v roce 2021.

Odhadovaný **výnos pšenice celkem** v Jihomoravském kraji (5,75 t/ha) je v porovnání s ostatními kraji nejnižší, ale je nepatrně nad úrovní krajského 10letého průměru (5,53 t/ha). Objem očekávané sklizně (657,4 tis. t) je proti 10letému průměru (618,0 tis. t) o 6,4 % vyšší.

Odhadovaný **výnos ječmene celkem** na jižní Moravě (5,41 t/ha) se v porovnání s ostatními kraji řadí na poslední místo a proti krajskému 10letému průměru (5,04 t/ha) je o 7,2 % vyšší. Odhadovaná sklizeň ve výši 197,7 tis. t je proti dlouhodobému průměru (191,3 tis. t) vyšší o 3,3 %.

Odhadovaný **výnos řepky** (3,24 t/ha) je v porovnání s ostatními kraji také nejnižší, proti krajskému 10letému průměru (3,16 t/ha) je o 2,3 % vyšší. Odhadovaná sklizeň řepky ve výši 100,8 tis. t je proti dlouhodobému průměru (122,3 tis. t) nižší o 17,6 %.

KOMENTÁŘ

Tab. 3 Odhad výnosů a sklizní vybraných zemědělských plodin podle krajů k 15. 9. 2022

	Odhad sklizně (t)				Odhad výnosů (t/ha)			
	základní obiloviny	z toho		řepka	základní obiloviny	z toho		řepka
		pšenice	ječmen			pšenice	ječmen	
Česká republika	7 562 685	5 183 296	1 870 214	1 155 521	5,82	6,07	5,59	3,36
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	33 581	24 828	7 597	6 509	6,21	6,42	5,86	3,56
Středočeský	1 526 989	1 104 917	351 352	255 907	5,94	6,15	5,64	3,37
Jihočeský	779 856	494 911	187 361	125 793	5,73	6,07	5,61	3,37
Plzeňský	608 744	379 190	151 648	92 507	5,74	6,04	5,75	3,32
Karlovarský	123 677	76 643	26 547	14 483	5,69	6,08	5,51	3,40
Ústecký	527 687	400 900	110 733	71 594	5,98	6,14	5,69	3,34
Liberecký	110 243	67 962	25 026	17 269	5,68	5,98	5,62	3,33
Královéhradecký	495 809	373 922	85 806	73 442	5,95	6,12	5,79	3,36
Pardubický	484 570	325 851	126 036	83 710	5,85	6,11	5,55	3,39
Vysočina	791 933	477 486	242 346	127 628	5,74	6,08	5,51	3,40
Jihomoravský	879 101	657 371	197 746	100 838	5,62	5,75	5,41	3,24
Olomoucký	562 023	344 006	201 984	82 234	5,97	6,29	5,60	3,46
Zlínský	281 397	203 827	69 500	41 655	5,92	6,11	5,66	3,37
Moravskoslezský	357 076	251 481	86 533	61 953	5,72	5,97	5,42	3,29
	Index (sklizeň 2021 = 100)				Index (výnosy 2021 = 100)			
Česká republika	104,7	104,5	106,9	112,7	99,6	96,0	104,4	112,2
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	102,4	100,7	105,8	109,3	96,3	94,9	97,2	111,0
Středočeský	102,2	101,5	105,3	106,8	97,8	95,1	102,3	111,0
Jihočeský	109,0	109,7	116,7	116,4	104,5	99,0	110,0	114,2
Plzeňský	106,1	103,0	113,1	106,4	101,8	97,4	107,5	111,6
Karlovarský	119,4	114,7	150,1	100,0	102,5	98,0	111,5	114,6
Ústecký	97,6	98,7	95,5	111,2	96,4	94,0	101,2	110,3
Liberecký	105,8	103,8	117,9	109,8	102,0	97,4	107,1	112,2
Královéhradecký	105,8	105,9	105,8	108,9	98,5	95,7	104,2	111,6
Pardubický	104,0	102,6	107,3	123,8	100,9	97,0	106,9	112,3
Vysočina	109,0	109,3	111,9	121,5	105,1	100,1	112,1	115,3
Jihomoravský	103,3	104,8	100,1	109,0	94,1	91,8	98,1	113,4
Olomoucký	105,9	109,6	102,6	122,0	99,3	96,6	100,2	111,0
Zlínský	105,0	104,6	108,6	109,6	97,8	95,9	100,1	111,2
Moravskoslezský	101,9	102,0	101,6	119,9	100,1	96,8	105,3	109,9

Kontakt:

Bc. Zuzana Švehlíková
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: zuzana.svehlikova@czso.cz
tel.: 542 528 230

Související informace:

[Odhady sklizně - operativní zpráva - k 15. 9. 2022](#)